

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

19 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2015, declarat de avocații Iurie Mărgineanu și Liuba Daguța, în privința inculpaților

Gîștemulte Anatolie Ion, născut la 19 martie 1991, originar și locuitor al or. Căușeni, str. Ștefan cel Mare 9, ap.10, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.

Gîștemulte Ion Isac, născut la 15 octombrie 1966, originar și locuitor al or. Căușeni, str. Ștefan cel Mare 9, ap.10, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 03.03.2012 – 28.10.2014,
instanța de apel: 21.11.2014 – 19.10.2015,
instanța de recurs: 18.05.2016 – 19.07.2016.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni din 28 octombrie 2014, Gîștemulte Anatolie a fost achitat de sub învinuirea săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost comisă de el.

Totodată, Gîștemulte Anatolie a fost condamnat în baza art. 287 alin. (3), 90 Cod penal la 4 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate pe un termen de probă de 2 ani.

Gîștemulte Ion a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 450 unități convenționale, ce constituie 9.000 lei.

De la inculpați s-a încasat, în mod solidar, în beneficiul părții vătămate Alexa M. paguba morală de 3290 lei.

Acțiunea civilă înaintată de Marian Alexa, privind încasarea prejudiciului moral și material de 42.000 lei, costul lanțului și culonului din aur, a fost respinsă ca nefondată.

2. Instanța de fond a constatat că la 11 iulie 2010, în jurul orelor 21:30, inculpații Gîștemulte Anatolie și Gîștemulte Ion, fiind în stare de ebrietate, aflându-se pe str. Frunze, or. Căușeni, au încălcat în mod grosolan ordinea publică și normele sociale de conviețuire menite să asigure liniștea cetățenilor și inviolabilitatea persoanei prin acte de violență fizică, soldate cu cauzarea de leziuni corporale persoanelor agresate, în următoarele circumstanțe.

Astfel, la 11 iulie 2010, în jurul orelor 21:30, participanții traficului rutier, ce se deplasau pe traseul Ștefan Vodă – Căușeni. Șoferul automobilului „Mazda”, Marian Alexa, și pasagerul automobilului „Lexus”, Gîștemulte Anatolie, la intrare în or. Căușeni, pe str. Frunze, au inițiat un conflict, reproșându-și reciproc deplasarea neregulamentară, ambii însoțindu-și învinuirile cu expresii injurioase și amenințări, iar Alexa Marian l-a apucat pe Gîștemulte Anatolie de gât și-l strangula, apoi l-a îmbrâncit.

Gîștemulte Anatolie, speculând această situație, a revenit la automobilul „Lexus” și s-a înarmat cu o piesă metalică, cu care a început a-i aplica lovituri lui Alexa Marian peste diferite părți ale corpului. În conflict, de partea lui Marian Alexa, s-au implicat soția și sora Tatiana Alexa și Olga Alexa, iar de partea inculpatului Gîștemulte Anatolie, mama Gîștemulte Ala, care încercau să-i despartă, dezarmându-l pe Gîștemulte Anatolie de piesa metalică, însă n-au reușit încetarea actelor de violență și în continuare Gîștemultre Anatolie și Alexa Marian își aplicau lovituri reciproce.

Gîștemulte Ion, care până la acest moment dormea în automobilul „Lexus”, fără a se clarifica în circumstanțele incidentului, s-a implicat în conflict și împreună cu Gîștemulte Anatolie, îl maltratau pe Alexa Marian, aplicându-i lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului.

Fiind informați de conflictul ce se desfășura pe str. Frunze, colaboratorii Serviciului Pază de Stat Căușeni, Alexandru Mămăligă și Ion Zubco, s-au deplasat cu automobilul de serviciu la fața locului, încercând să aplaneze conflictul, însă la observațiile lor, Gîștemulte Ion și Gîștemulte Anatolie n-au reacționat, nu și-au încetat acțiunile și s-au exprimat cu cuvinte necenzurate, și amenințări în adresa acestora. Gîștemulte Ion l-a îmbrâncit pe A. Mămăligă, iar Gîștemulte Anatolie a aruncat cu pietre în direcția lor.

Ca urmare, fiind în imposibilitate să curme acțiunile huliganice ale inculpaților, A. Mămăligă și I. Zubco s-au deplasat la IP Căușeni, revenind la fața locului cu grupa operativă, unde conflictul era în desfășurare cu implicarea și a altor persoane, care încercau să curme acțiunile huliganice și doar la intervenirea grupei operative inculpații Gîștemulte Ion și Anatolie au încetat actele de violență.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1736/D din 04.08.2010 lui Alexa Marian i-au fost cauzate vătămări corporale ușoare.

Instanța a reținut că sustragerea de către Gîștemulte Anatolie a lanțului și culonului din aur de la Alexa Marian, în cadrul actelor huliganice, n-a fost dovedită.

3. Procurorul în Procuratura r-nului Anenii Noi, Dumitru Plamadeala, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Gîștemulte Anatolie să fie condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. e). f), 287 alin. (3), 84 Cod penal la 8 ani închisoare, cu amendă în mărime de 800 unități convenționale, iar inculpatul Gîștemulte Ion să fie condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la 4 ani închisoare, cu executare.

Apelantul a invocat că inculpații, fiind în stare de ebrietate alcoolică, la 11 iulie 2010, aproximativ la orele 21.30, aflându-se pe strada Frunze din or. Căușeni, din intenții huliganice, încălcând în mod grosolan ordinea publică și manifestând o obraznicie deosebită, au inițiat un conflict cu Alexa Marian și adresându-i cuvinte necenzurate au aplicat violența fizică asupra lui, aplicându-i multiple lovituri peste diferite regiuni ale corpului cu pumnii și picioarele, precum și utilizând obiecte din metal, special folosite pentru cauzarea leziunilor corporale, provocându-i vătămări corporale ușoare. Acțiunile criminale ale lui Gîștemulte Ion și Gîștemulte Anatolie au încercat să le curme colaboratorii SPS Căușeni ai DGPS MAI, Mămăligă Alexandru și Zubco Ion, însă Gîștemulte Ion și Gîștemulte Anatolie n-au reacționat la cerințele legale ale colaboratorilor de poliție de a înceta acțiunile criminale, dimpotrivă adresând și colaboratorii de poliție cuvinte necenzurate, amenințându-i cu concedierea de la serviciu și aplicând violența fizică în privința lor.

Totodată, inculpatul Gîștemulte Anatolie, fiind în stare de ebrietate alcoolică, la 11 iulie 2010, aproximativ la orele 21.30, aflându-se pe strada Frunze din or. Căușeni, aplicându-i o lovitură cu piciorul în regiunea cutiei toracice lui Alexa Marian, în mod deschis i-a sustras de la gât un lăntușor de aur cu greutatea de 38 gr. cu prețul de 22.800 de lei și un culon din aur cu greutatea de 32 de gr. cu prețul de 19.200 de lei, cauzându-i părții vătămate daune materiale în proporții considerabile.

Însă, instanța a dat o apreciere greșită probelor administrate, acestea dovedind integral vinovăția inculpaților.

Martorii oculari Alexa Olga și Mocanu Serghei au declarat ferm că au văzut cum Gîștemulte Anatolie a smuls de la gâtul părții vătămate lăntușorul din aur, pe care l-a pus în buzunarul hainei.

3.1. A declarat apel avocatul Vitalie Popa și partea vătămată Alexa Marian, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpații să fie condamnați conform învinuirii formulate, cu pedeapsa închisorii și admiterea integrală a acțiunii civile..

Apelanții au indicat că instanța a apreciat greșit și unilateral probele administrate.

Totodată, este greșită și soluția instanței privind acțiunea civilă, fiind încălcate prevederile art. 225 Cod penal.

3.2. Inculpații la fel au declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitați, deoarece lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii.

Apelanții au invocat că conflictul între Alexa Marian, Alexa Tatiana și Alexa Olga, pe de o parte, și Gîștemulte Ion, Gîștemulte Anatolie și Gîștemulte Ala, pe de altă parte, urmează a fi divizat în două episoade de sine stătătoare, cu încadrări juridice diferite, după cum urmează:

1) atacul lui Alexa Marian împotriva lui Gîștemulte Anatolie și acțiunile de legitimă apărare a acestuia și a părinților lui - Gîștemulte Ion și Gîștemulte Ala, care conform art. 36 Cod penal nu constituie infracțiune;

2) încălcarea ordinii publice atât de către inculpați cât și de partea vătămată și celelalte persoane implicate, fără cauzarea de careva leziuni corporale, și care urmează să fie raportat la art. 354 Cod contravențional - huliganismul nu prea grav, adică acostarea jignitoare în locuri publice a persoanei fizice, alte acțiuni similare ce încalcă normele morale, tulbură ordinea publică și liniștea persoanei fizice.

Învinuirea adusă inculpaților este bazată pe declarațiile subiective și contradictorii ale părții vătămate Alexa Marian, și ale unor persoane interesate, care fac parte din cercul de rude și prieteni a părții vătămate.

Instanța de judecată a constatat, că singur partea vătămată Alexa Marian a fost inițiatorul actelor de violență și prin acțiunile sale a și provocat acest conflict.

Mai mult, Alexa Marian primul i-a aplicat lovituri lui Gîștemulte Anatolie și la strangulat cu mâna de gât, fapt confirmat de raportul de expertiză nr. 225 din 13.07.2010, iar în apărarea lui Alexa Marian în conflict s-a implicat și prietenul lui Mocanu Sergiu. Acesta a negat aplicarea violenței împotriva lui Gîștemulte Anatoliei și Gîștemulte Ion, dar careva probe ce ar combate negațiile lui n-au fost administrate.

Conform raportului de expertiză la Gîștemulte Ion s-au depistat leziuni ce se califică ca ușoare și la soția acestuia Gîștemulte Ala - leziuni pe antebraț, pe umăr, în regiunea ochiului stâng, pe umărul drept, 9 echimoze pe femurul drept, care nu sunt caracteristice doar unor acte de îmbrânceală și care denotă despre agresarea părților în timpul conflictului.

Nu a fost găsit obiectul metalic, despre care se indică că Gîștemulte Anatolie i-ar fi aplicat lovituri lui Alexa Marian, astfel că potrivit procesului-verbal de percheziție la domiciliul condamnaților nu a fost găsit nimic.

Instanța neîntemeiat a pus la bază sentinței declarațiile lui Alexa Marian și nu a celorlalte persoane, deoarece toți au dat declarații diferite care nu și-au găsit confirmarea.

Nu s-a constatat că Gîștemulte Ion a avut și a aplicat careva obiecte în conflict, astfel că colaboratorii de poliție care au fost la fața locului nu au declarat că au văzut careva obiecte metalice la inculpați cu care ei să fi aplicat lovituri.

Instanța a reținut în sentință că acțiunile părții vătămate Alexa Marian au avut același caracter și substrat huliganic, și el primul a recurs la violență, provocându-i pe Gîștemulte Anatolie la acte huliganice.

Circumstanțele stabilite de instanță dezvinovătesc faptele săvârșite de inculpați și plasează acțiunile lor în condițiile unei legitime apărări, deoarece ei au respins un atac direct și real, îndreptat împotriva lor, cum era strangularea lui Gîștemulte Anatolie de către Alexa Marian. Este evident că atunci când Gîștemulte Ion a ieșit din automobil și a văzut că fiul lui este strangulat, el a acționat cu scopul de a-și apăra feciorul și familia care erau în pericol.

Așadar, conflictul a apărut între Alexa Marian, Alexa Tatiana și Alexa Olga pe de o parte și Gîștemulte Ion, Gîștemulte Anatolie și Gîștemulte Ala, pe de altă parte, spontan, în urma unor relații ostile generate de către Alexa Marian pe temei că Gîștemulte Anatolie iar fi creat în trafic o situație de accident, și primul a recurs la acte de violență.

Astfel, Alexa Marian, împreună cu soția și sora lui, atacându-l pe Gîștemulte Anatolie, iar ulterior și pe părinții acestuia, i-a impus pe ultimii să acționeze în stare de legitimă apărare, fapt care nu a fost luat în considerație de instanța de judecată.

Acțiunile de încălcare a ordinii publice din partea inculpaților, dar și a părții vătămate au avut loc după venirea colaboratorilor de poliție, însă aceste acțiuni nu s-au soldat cu careva leziuni corporale, dar au fost niște îmbrânceli reciproce și exprimarea cu cuvinte necenzurate unul față de altul, după cum au explicat și martorii Țăbîrnă Oleg, Molodeț Vitalie și Mămăliga Alexandru, că inculpații nu au aplicat lovituri părții vătămate și careva obiecte metalice la ei sau la fața locului n-au văzut.

Chiar dacă inculpații au depășit limita legitimei apărării, în cadrul acestui conflict, apoi acțiunile lor pot fi calificate doar în baza art. 78 Cod contravențional, deoarece lipsește un indiciu obligatoriu - motivul huliganic.

Acțiunile inculpaților nu au fost îndreptate nemijlocit spre încălcarea ordinii publice, ci clarificarea cine este vinovat în situația creată. Mai apoi acest conflict a trecut în acțiuni violente reciproce, fapt confirmat de prezența leziunilor corporale la toți participanții conflictului, și acțiuni de încălcare a ordinii publice din partea inculpaților, cât și din partea părții vătămate Alexa Marian, după venirea colaboratorilor de poliție, însă aceste acțiuni nu s-au soldat cu careva leziuni corporale.

Deci, în acțiunile inculpaților sunt semnele contravențiilor prevăzute de art. 78 și 354 Cod contravențional, și aceste acțiuni nu pot fi calificate ca componentă de infracțiune.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2015, apelul declarat de inculpați a fost respins, ca nefondat.

Apelurile declarate de procuror, de avocatul Vitalie Popa și partea vătămată Alexa Marian, au fost admise, casată integral sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Gîștemulte Ion a fost condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la 4 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, de la reținere.

Gîștemulte Anatolie a fost condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la 4 ani închisoare și în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal la 4 ani închisoare, fără amendă.

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 5 ani închisoare, fără amendă, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, de la reținere.

De la fiecare inculpat, s-a încasat în beneficiul lui Alexa Marian prejudiciul moral a câte 15.000 lei.

Acțiunea civilă înaintată de Alexa Marian, privind încasarea prejudiciului material, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța civilă.

Instanța de apel a constatat că la 11 iulie 2010, aproximativ orele 21.30, inculpații Gîștemulte Anatolie, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se pe strada Frunze din or. Căușeni, împreună cu Gîștemulte Ion, fără careva motive, din intenții huliganice, încălcând în mod grosolan ordinea publică și manifestând o obrăznicie deosebită, au inițiat un conflict cu Alexa Marian, și adresându-se cu cuvinte necenzurate, i-au aplicat multiple lovituri peste diferite regiuni ale corpului cu pumnii și picioarele, precum și utilizând obiecte din metal, special folosite pentru

cauzarea leziunilor corporale, provocându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1736/D din 04.08.2010 vătămări corporale ușoare.

Acțiunile criminale ale inculpaților au încercat să le curme colaboratorii SPS Căușeni a DGPS MAI, Mămăligă Alexandru și Zubco Ion, însă inculpații n-au reacționat la cerințele legale ale colaboratorilor de poliție de a înceta acțiunile criminale, dimpotrivă adresându-se față de colaboratorii de poliție cu cuvinte necenzurate, amenințându-i cu concedierea de la serviciu, și aplicând violența fizică în privința lor.

La 11 iulie 2010, aproximativ orele 21.30, inculpatul Gîștemulte Anatolie, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se pe strada Frunze din or. Căușeni, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, utilizând violența fizică asupra lui Alexa Marian, i-a aplicat o lovitură cu piciorul în regiunea cutiei toracice, cauzându-i vătămări corporale ușoare, și în mod deschis i-a sustras de la gât un lăntișor de aur cu greutatea de 38 gr., cu prețul de 22.800 de lei, și un medalion din aur cu greutatea de 32 de gr., cu prețul de 19.200 de lei, cauzându-i părții vătămate o daună în proporții considerabile, în sumă de 42.000 de lei.

Instanța a reținut că inculpatul Gîștemulte Anatolie nu a recunoscut vina și a declarat că se afla în automobilul „Lexus” cu părinții Ion și Ala Gîștemulte și cu prietenul său Ceban Igor. Din urmă lor s-a oprit un automobil din care a ieșit șoferul - Alexa Marian, care a început a striga la el, l-a apucat de gât și-l înjura, reproșându-i că n-a mers regulamentar. El se apăra, dar a ieșit soția lui Alexa Marian, care l-a lovit din urmă la cap cu un obiect dur și el și-a pierdut cunoștința. Când și-a revenit, Alexa îl ținea de cămașă și îi aplica lovituri, apoi au venit și prietenii lui Alexa cu un jeep, care au intervenit în bătaie și de asemenea l-au lovit de câteva ori. Trei femei o întindeau pe mama lui. N-a aplicat împotriva lui Alexa sau altor persoane obiecte metalice pentru a-i lovi. În timpul conflictului n-a deschis portbagajul, or acesta se deschide doar cu cheia, care la acel moment se afla în automobil la șofer. Dimpotrivă, el a fost lovit cu ceva dur în regiunea capului de către soția lui Alexa. Tatăl său s-a implicat în conflict mai târziu, încercând să-i despartă. Colaboratorii serviciului de pază au venit peste 25-30 minute de la începutul conflictului, apoi și poliția, după ce totul s-a liniștit și au mers la poliție. Colaboratorii secției de pază au încercat doar să aplaneze conflictul dar n-au încercat să-i despartă fizic. N-a aruncat cu pietre în colaboratorii secției de pază și cu cuvinte necenzurate nu s-a exprimat în adresa lor. Locul conflictului n-a părăsit și n-a luat de la Alexa obiecte de aur. Alexa îi cerea să-i restituie lanțul de aur și la cererea lui, în prezența colaboratorilor secției de pază și poliției, a arătat conținutul buzunarelor. În timpul conflictului și lui i-a dispărut lăntișorul de aur, fapt despre care a declarat la poliție.

Inculpatul Gîștemulte Ion nu a recunoscut vina și a declarat că, ieșind din automobil, l-a văzut pe Anatolie la pământ, iar deasupra lui era Alexa, care îl lovea cu pumnii și îl ținea de cămașă. S-a apropiat pentru a-i despartă, apucându-l pe Alexa Marian din urmă, dar în timpul acesta a primit o lovitură puternică în regiunea buzei de jos cu un obiect, l-a fost tăiată buza și a început a-i curge sânge. De la lovitură a căzut și și-a pierdut cunoștința, iar când și-a revenit câțiva bărbați necunoscuți îi aplicau lovituri. Cine l-a lovit pe el nu cunoaște, dar în afară de Alexa în conflict s-au mai implicat trei bărbați - Mocanu Sergiu și încă două persoane. A văzut trei femei, care o întindeau de mâini pe soția lui, i-au rupt hainele. Personal n-a aplicat lovituri la nimeni și s-a implicat doar să-și apere familia. Cu colaboratorii de poliție n-a

conflictat. N-a avut și n-a folosit careva obiecte, cu pietre n-a aruncat. La fața locului, la solicitarea colaboratorilor de poliție, feciorul le-a arătat conținutul buzunarelor.

Totodată, vina inculpaților în săvârșirea infracțiunilor incriminate este dovedită și prin probele administrate.

Astfel, partea vătămată Alexa Marian a declarat că în automobilul său „Mazda” mai erau soția și sora lui, Alexa Tatiana și Olga, și doi copii minori. La intrare în or. Căușeni i-a depășit automobilul „Lexus”, a virat brusc spre dreapta, creând o situație de accident. Din automobil a ieșit Gîștemulte Anatolie, care era nemulțumit că nu le-a cedat trecerea. Acesta a vrut să-l lovească pe el, dar a lovit-o pe soția lui cu pumnul în față, iar el l-a împins, după care ultimul a revenit la automobilul „Lexus” și din portbagaj s-a înarmat cu cheia pentru montarea roților și a început să-l lovească cu aceasta. Din automobilul „Lexus” a mai ieșit o femeie - mama lui Gîștemulte Anatolie, care se străduia să oprească conflictul. El a reușit să-l deposeze pe Gîștemulte Anatolie de cheie și a aruncat-o la cineva în ogradă. Mama lui Gîștemulte Anatolie s-a dus la automobil și l-a sculat pe Gîștemulte Ion, care dormea și ei în doi au început să-l lovească. L-au bătut circa 30 minute cu pumnii, iar Gîștemulte Anatolie a folosit un fier de la bara de protecție a automobilului lor. La fața locului au venit colaboratorii pazei de stat, iar Gîștemulte Anatolie arunca cu pietre în ei. În continuare a fost lovit în regiunea ficatului și a căzut, iar cineva îl mușca de spinare, apoi l-a tras tare de gât. În acest moment i-a fost smuls lanțul și medalionul din aur. I-a cerut lui Gîștemulte Anatolie să-i restituie lăntișorul, însă el n-a reacționat, iar colaboratorii pazei de stat, n-au întreprins nimic deoarece erau amenințați. Împotriva lui au fost aplicate două obiecte metalice - cheia de desfăcut roțile și pisa pentru remorcarea automobilului. I-a fost sustras lăntișorul și medalionul de aur, în total circa 60 grame de aur. În urma maltratării s-a tratat în spital 21 de zile, i s-a rupt cămașa, i-au fost stresați copiii. Nu i-a aplicat lovituri lui Gîștemulte Ion, iar lui Gîștemulte Anatolie posibil i-a aplicat lovituri, dar el s-a apărut.

Partea vătămată Mămăligă Alexandru a declarat că, activând în Serviciul Pază de Stat, s-a deplasat la fața locului cu Zubco Ion. Când s-au apropiat, a văzut că în conflict erau implicați 7 persoane - inculpații, partea vătămată și soțiile acestora. Alexa și Ion Gîștemulte se întindeau. S-a apropiat și i-a despărțit. Alexa i-a spus, că Gîștemulte Anatolie i-a luat lăntișorul, dar ultimul a negat faptul. Pentru aplanarea conflictului a încercat să-l imobilizeze pe Gîștemulte Ion, dar văzând că nu-l poate învinge, s-au dus la poliție după ajutor. Împreună cu grupa operativă au revenit la fața locului și toți au fost luați la comisariat. La inculpați n-a văzut careva obiecte. În adresa lui inculpații se adresau cu cuvinte necenzurate și Gîștemulte Anatolie a aruncat cu pietre în ei. Nu are pretenții materiale față de inculpați.

Partea vătămată Zubco Ion a dat declarații similare, concretizând că Gîștemulte Ion a început a se întinde cu Alexa, îl ținea pe Alexa de gât dar n-a văzut să-i fi aplicat careva lovituri. Pretenții materiale față de inculpați nu are.

Martorul Alexa Tatiana a declarat că Gîștemulte Anatolie a încercat să-l lovească pe soțul ei și a lovit-o pe ea în față, apoi acesta s-a apropiat de automobilul său, a scos din portbagaj un obiect metalic. Soțul ei se apăra, iar Anatolie Gîștemulte îl lovea. În același timp din automobil a ieșit Gîștemulte Ion - unul îl ținea pe soț, iar altul îl lovea. Pe Alexa Marian îl lovea cu obiectul metalic doamna lui Gîștemulte Ion, iar ea ținea de obiectul metalic pentru a nu-i permite să-l lovească, i-a propus doamnei Gîștemulte să arunce obiectul metalic și împreună l-au aruncat. La

Gîștemulte Ion a văzut în mână un obiect metalic încovoiat. Gîștemulte Anatolie a căzut deasupra soțului ei și în acest moment a smuls lăntișorul de aur, l-a pus în buzunar și a plecat spre automobil. Când a fost sustras lăntișorul de aur colaboratori de poliție erau de acum pe loc și aceștia trebuiau să vadă momentul sustragerii lăntișorului. Tot atunci, soțul ei le-a spus că la Gîștemulte Anatolie se află lăntișorul lui, dar nimeni n-a reacționat. A observat cum în direcția colaboratorilor de poliție se arunca cu pietre. Ea a oprit un alt automobil și a rugat șoferul să-i ajute, însă cea persoana de asemenea a început să-l lovească pe soțul ei cu pumnii.

Martorul Alexa Olga a declarat că Gîștemulte Anatolie se adresa cu cuvinte necenzurate către fratele Alexa, apoi au început a se îmbrânci. Inculpatul dorind să-l lovească pe fratele ei, a lovit-o pe soția lui Tatiana. Apoi inculpatul din portbagaj a luat un obiect metalic și cu acesta a aplicat lovituri. Din automobilul „Lexus” a coborât o doamnă, care a încercat să aplaneze situația dar n-a reușit și îmbrânceala a continuat. A ieșit și ea din automobil și văzând că tânărul lovește cu obiectul metalic, l-a împins și acesta a scăpat obiectul metalic, iar dânsa l-a ridicat și-l ținea. Apoi din automobilul „Lexus” a ieșit inculpatul Gîștemulte Ion, care a început a trage în fratele ei cu mâinile și picioarele. Gîștemulte Ion, când s-a coborât din automobil, a mai scos un obiect metalic. Cu ambele obiecte au fost aplicate lovituri fratelui ei. Împreună cu doamna din „Lexus” au încercat să-i despartă dar a fost împinsă de un inculpat și a pierdut obiectul de metal din mână. În timpul conflictului a primit o lovitură cu pumnul în față, de la care a căzut și s-a lovit de bordură. În acest timp, Gîștemulte Anatolie i-a smuls lăntișorul de la fratele său și l-a pus în buzunarul din dreapta a vestei. Fratele ei era în picioare când a venit Mocanu și conflictul s-a epuizat.

Martorul Mocanu Sergiu a declarat că pe marginea drumului derula un conflict, în care erau implicate mai multe persoane, printre care și Alexa Marian, care era însângerat și în acel moment era bătut de inculpați. Ambii loveau în Alexa și el s-a implicat să-i despartă. La inculpați careva obiecte metalice n-a văzut. Cineva din polițiști au încercat să se implice fără să se apropie, dar inculpații au aruncat cu pietre în ei. N-a văzut cum s-a sustras lăntișorul. Alexa a strigat „*sorvali țăpcu*” și în acest moment s-a întors și a văzut că Gîștemulte Anatolie a băgat mâna în buzunar. Alexa era față în față cu Gîștemulte Anatolie când a strigat că i s-a sustras lanțul. A văzut că lanțul a fost pus în buzunarul drept de la pantalonii-blugi.

Martorul Lupanciuc Marcel a declarat că a văzut că pe Alexa Marian îl băteau. Alături era soția și sora lui și doi polițiști, care discutau cu un bărbat. Când s-a apropiat, tânărul care stătea deasupra lui Marian, s-a dat la o parte. Alexa Marian arăta în direcția tânărului, cerând să-i fie întors aurul sustras. Din partea inculpatului Gîștemulte Ion n-a văzut careva acțiuni violente în adresa lui Alexa, dar acesta se exprima cu cuvinte injurioase. N-a văzut la inculpați obiecte din metal. La mare a văzut la Alexa Marian lăntișor de aur cu medalion.

Martorul Mocanu Svetlana a declarat că, inculpații îl băteau pe Alexa. Soțul ei, Mocanu Sergiu, a vrut să-i despartă, dar inculpații l-au avertizat că o va primi și el dacă se va implica. Personal a văzut doar cum pe Marian îl bătea cu pumnii în față și în burtă inculpatul mai tânăr, iar inculpatul mai în vârstă îl strângea de gât și soțul ei a încercat să-i despartă dar nu reușea. La fața locului erau trei colaboratori a-i serviciului de pază, dar care nu s-au implicat. Aceștia doar le-au cerut inculpaților să se liniștească însă ei n-au reacționat. Careva obiecte metalice la inculpați n-a văzut.

Vina inculpaților este dovedită și prin procesele-verbale de confruntare între bănuți cu partea vătămată și cu martorii, raportul de expertiză medico-legală, care constată gravitatea vătămarilor corporale cauzate lui Alexa Marian, procesul-verbal de cercetare la fața locului, din 11.07.2011, conform cărui nu au depistate bunurile sustrase, procesul-verbal de ridicare a hainelor de la partea vătămată Alexa Marian, corpurile delictive - cămașa și blugii în care era îmbrăcată partea vătămată Alexa Marian, procesele-verbale de examinare medicală, conform cărora inculpații Giștemulte Anatolie și Giștemulte Ion se aflau în stare de ebrietate, iar partea vătămată Alexa Marian era treaz;

Astfel, argumentele inculpaților nu pot fi reținute, deoarece sunt combătute prin probele administrate care demonstrează vinovăția lor.

Instanța a încadrat acțiunile lui Giștemulte Anatolie în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, ca huliganism agravat, adică acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, de opunerea de rezistență violentă persoanelor care curmă actele huliganice, care, prin conținutul lor se deosebesc printr-o obraznicie deosebită, săvârșite de două persoane, cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale, și în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, ca jaf, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvârșit cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, și acțiunile lui Giștemulte Ion în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, ca huliganism agravat, adică acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, de opunerea de rezistență violentă persoanelor care curmă actele huliganice, care, prin conținutul lor se deosebesc printr-o obraznicie deosebită, săvârșite de două persoane, cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont că inculpații au comis infracțiuni grave, ***nu au recunoscut vina***, anterior nu a fost judecați, sunt caracterizați pozitiv, că circumstanțe atenuante nu s-au stabilit, dar s-au stabilit circumstanțe ce agravează vina lor - săvârșirea infracțiunii în stare de ebrietate alcoolică, concluzionând că scopul pedepsei nu poate fi atins decât prin privarea de libertate a inculpaților, în limita prevăzută de lege.

5. Avocații Iurie Mărgineanu și Liuba Daguța au declarat recurs ordinar, în care solicită casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpații să fie achitați, din motivul lipsei elementelor constitutive ale infracțiunii.

Recurenții au indicat că instanța eronat a calificat acțiunile inculpaților în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, deoarece acestea cade sub incidența art. 354 Cod contravențional.

Instanța a pus la baza deciziei numai probele care sunt în defavoarea inculpaților, le-a dat o apreciere prestabilită, iar probelor care dovedesc nevinovăția inculpaților nu le-a dat nicio apreciere.

Instanța de apel, asumându-și rolul de acuzator a invocat semnul „participația” ca circumstanță agravantă la stabilirea pedepsei.

La fel, a pus la baza deciziei numai declarațiile părții vătămate Alexa M. și a martorilor care fac parte din rudenia sau cercul de prieteni ai acestuia, dându-le o apreciere mai superioară, în raport cu declarațiile altor martori care nu sunt nici prieteni și nici rude.

Nu s-a confirmat că în cadrul acțiunilor huliganice a fost folosit un obiect metalic, dar nici că Gîștemulte Ion ar fi aruncat cu pietre.

În instanța de apel, partea vătămată Mămăliga Alexandru a declarat că nu are pretenții față de inculpați, a explicat instanței că „nu a văzut ca Gîștemulte Ion să fi aruncat cu pietre”.

Mai mult, acțiunile părții vătămate Alexa Marian au avut același caracter și substrat huliganic, acesta primul a recurs la acțiuni violente, fapt menționat și de instanța de apel.

Sustrageria de către Gîștemulte Anatolie a lănțișorului de aur de la Alexa Marian, nu a fost dovedită. Învinuirea formulată este bazată numai pe declarațiile subiective a părții vătămate Alexa Marian. La fața locului, nu s-a depistat nici un lănțișor pierdut, pe lângă inculpați, partea vătămată și rudele acestuia la fața locului mai erau încă 30 de persoane.

Astfel, careva probe că anume Gîștemulte Anatolie a sustras lănțișorul de aur n-au fost administrate, iar fotografiile anexate nu dovedesc faptul că anume în seara conflictului Alexa Marian avea la gât acel lănțișor de aur, deoarece pe ele nu este indicată dată când au fost făcute.

Potrivit ordonanței procurorului Recean din 21.01.2011, a fost scos de sub urmărire penală Gîștemulte Anatolie în partea sustragerii, deoarece fapta lui nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

Conform încheierii judecătorului de instrucție din 10.05.2011, s-a anulat ordonanța de scoatere de sub urmărire a lui Gîștemulte Anatolie, iar ordonanța de restituire a cauzei penale în vederea identificării persoanei care a sustras lănțișorul de aur de la Alexa Marian nu a fost anulată, cercetări suplimentare nu au fost efectuate și alte probe ce ar demonstra acest capăt de învinuire n-au fost acumulate, fapt ce rezultă ca acuzarea a pus la îndoială comiterea jafului de către Gîștemulte Anatolie, iar în baza aceluiași probatoriu, același procuror a remis instanței de judecată cauza pentru condamnarea persoanei fără a administra probe suplimentare.

Instanța de apel, la numirea pedepsei inculpaților nu a ținut cont de faptul că Gîștemulte Ion și Gîștemulte Anatolie nu au fost nici odată atrași la răspundere penală, ambii sunt caracterizați pozitiv, au locuri de muncă, au domiciliu stabil, nu sunt la evidența medicului narcolog și psihiatru, în așa caz nu era necesitate de a le numi o pedeapsă privativă de libertate.

Gîștemulte Anatolie, Ion și Ala au acționat în legitimă apărare.

Epizodul privind încălcarea ordinii publice, atât de către inculpații, cât și de partea vătămată și celelalte persoane implicate, fără cauzarea de careva leziuni corporale, reprezintă huliganism nu prea grav (art. 354 CC), adică acostarea jignitoare în locuri publice a persoanei fizice, alte acțiuni similare ce încalcă normele morale, tulbură ordinea publică și liniștea persoanei fizice.

Alexa Marian primul i-a aplicat lovituri lui Gîștemulte Anatolie și l-a strangulat cu mâna de gât, fapt confirmat de raportul de expertiză nr. 225 din 13.07.2010. În apărarea lui Alexa Marian în conflict s-a implicat și prietenul lui Mocanu Sergiu. Acesta a negat aplicarea violenței împotriva lui Gîștemulte Anatolie și Gîștemulte Ion, însă careva probe ce ar combate negațiile lui n-au fost administrate.

Conform raportului de expertiză, la Gîștemulte Ion s-au depistat leziuni ce se califică ca ușoare și la soția acestuia Gîștemulte Ala - leziuni pe antebraț, pe umăr, în

regiunea ochiului stâng, pe umărul drept, 9 echimoze și pe femurul drept, care nu sunt caracteristice doar unor acte de îmbrânceală și care denotă despre agresarea lor în timpul conflictului.

Gîștemulte Anatolie și Gîștemulte Ion au declarat că sau confruntat cu încă doi bărbați, în afară de Alexa Marian, dar acuzarea nu a stabilit aceste persoane.

Nu a fost găsit obiectul metalic despre care se indică că Gîștemulte Anatolie i-ar fi aplicat lovituri lui Alexa Marian. Conform procesului verbal de percheziție la domiciliul condamnaților nu a fost găsit nimic.

Nu este clar de ce instanța de judecată a pus la bază sentinței declarațiile lui Alexa Marian și nu ale celorlalte persoane, deoarece toți au dat declarații diferite care nu și-au găsit confirmarea.

Circumstanțele stabilite îi dezvinovățesc pe inculpați și plasează acțiunile lor în condițiile unei legitime apărări, deoarece ei au respins un atac direct și real care era îndreptat împotriva lor, cum era strangularea lui Gîștemulte Anatolie de către partea vătămată Alexa Marian. Când Gîștemulte Ion a ieșit din automobil și a văzut că fiul lui este strangulat de către Alexa Marian, el a avut scopul de ași apăra feciorul și familia care erau în pericol.

Alexa Marian, împreună cu soția și sora lui, atacându-l pe Gîștemulte Anatolie, iar ulterior și pe părinții acestuia i-a impus pe ultimii să acționeze în stare de legitimă apărare, fapt care nu a fost luat în considerație de instanța de judecată.

În realitate, acțiuni de încălcare a ordinii publice din partea inculpaților, dar și a părții vătămate au avut loc după venirea colaboratorilor de poliție, însă aceste acțiuni nu s-au soldat cu careva leziuni corporale, dar au fost niște îmbrânceli reciproce cu exprimarea de cuvinte necenzurate, după cum au explicat și martorii Țăbîrnă Oleg, Molodeț Vitalie și Mămăliga Alexandru, că în prezența lor inculpații nu au aplicat lovituri părții vătămate și careva obiecte metalice la ei sau la fața locului n-au văzut.

Chiar dacă inculpații au depășit limita legitimei apărării, acțiunile lor pot fi calificate în baza art. 78 Cod contravențional și nicidecum în baza art. 287 alin. (2) Cod penal, deoarece lipsește un indiciu obligatoriu a acestei infracțiuni - motivul huliganic.

Acțiunile lui Gîștemulte Anatolie și Gîștemulte Ion nu au fost îndreptate nemijlocit spre încălcarea ordinii publice, ci clarificarea cine este vinovat în crearea unei astfel de situații. Mai apoi, acest conflict a trecut în acțiuni violente reciproce, fapt confirmat de prezența leziunilor corporale la toți participanții conflictului, și acțiuni de încălcare a ordinii publice, atât din partea inculpaților, cât și din partea părții vătămate Alexa Marian, după venirea colaboratorilor de poliție, iar aceste acțiuni nu s-au soldat cu careva leziuni corporale.

Astfel, în acțiunile lui Gîștemulte Ion și Gîștemulte Anatolie sunt semnele contravențiilor prevăzute de art. 78 și 354 Cod contravențional, și nicidecum aceste acțiuni nu pot fi calificate ca componentă de infracțiune.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 12) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit face următoarele concluzii.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect se reține că, împrejurările menționate în partea descriptivă a deciziei instanței de apel, inclusiv cele reproduse în pct. 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpaților și încadrarea juridică corectă a acțiunilor lor infracționale, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiile părților vătămate Alexa Marian, Mămăligă Alexandru și Zubco Ion, martorilor Alexa Tatiana, Alexa Olga, Mocanu Sergiu, Lupanciuc Marcel și Mocanu Svetlana, procesele-verbale de confruntare între bănuți cu partea vătămată și cu martori, raportul de expertiză medico-legală, care constată gravitatea vătămarilor corporale cauzate lui Alexa Marian, procesul-verbal de cercetare la fața locului din 11.07.2011, procesul-verbal de ridicare a hainelor de la partea vătămată Alexa Marian, corpurile delictive - cămașa și blugii în care era îmbrăcată partea vătămată Alexa Marian, procesul-verbal de examinare și descifrările convorbirilor telefonice, procesul-verbal de examinare medicală de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei, fiecare probă fiind apreciată în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul apărării și indicând motivele pentru care a respins probele și versiunile apărării, probele administrate pe caz demonstrând prezența în acțiunile inculpatului Gîștemulte Ion a elementelor infracțiunii prevăzute la art. 287 alin. (3) Cod penal și în acțiunile inculpatului Gîștemulte Anatolie a elementelor infracțiunilor prevăzute la art. 287 alin. (3) și 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal (*pct. 3. – 5. din decizie*).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, art. 6 din CEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

În asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la

împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*).

Pe lângă aceasta, recursul ordinar declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele de judecată au estimat probele administrate și circumstanțele cauzei.

În acest sens este de menționat că, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel doar privind aprecierea sau reaprecierea probelor administrate și a circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propun apărarea, este o competență legală a acestor instanțe care, nefiind temei de drept din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură, nici nu poate fi supusă criticii prin intermediul recursului ordinar.

Mai mult, motivele invocate în recursul de pe rol au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 3. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent, că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică corectă, și că recursul ordinar este neîntemeiat în aspectul reiterat supra.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece cauza și în baza temeiurilor neinvocate, dar fără a agrava situația condamnatului.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat se constată că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă motivele adoptării soluției date. Potrivit art. 75 alin. (1) Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei

și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Potrivit jurisprudenței naționale, lipsa de motivare adecvată cerințelor legii într-o hotărâre judecătorească afectează grav respectarea garanțiilor procedurale la un proces echitabil (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 30.10.2009, nr.9 - Cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală*).

Aceste prevederi legale nu au fost respectate, deoarece, potrivit descriptivului deciziei adoptate (*pct. 4. din decizie*), instanța de apel nu a luat în considerare prescripțiile din art. 66 alin. (2) pct. 2) și 8), 103 alin. (3), 104 alin. (2) Cod de procedură penală, că inculpatul are dreptul de a tăcea și a nu mărturisi împotriva sa, să facă declarații sau să refuze de a le face, atrăgându-i-se atenția că dacă refuză să dea declarații nu va suferi nicio consecință defavorabilă, iar dacă va da declarații acestea vor putea fi folosite ca mijloace de probă împotriva sa. Inculpatul nu poate fi forțat să mărturisească împotriva sau să-și recunoască vinovăția și nu poate fi tras la răspundere pentru refuzul de a face astfel de declarații.

În pofida acestor prevederi legale, la stabilirea pedepsei, instanța de apel neîntemeiat a luat în considerare că inculpații nu și-au recunoscut vina (*pct. 4. din decizie*).

Or, această circumstanță constituie un drept legal al inculpaților și nu face parte din categoria celor agravante, prevăzute în art. 77 Cod penal.

Pe lângă aceasta, potrivit art. 90 alin. (1) Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului. În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în perioada de probațiune pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Împrejurările de fapt și drept expuse supra, raportate la circumstanțele stabilite de instanța de apel, că inculpații anterior nu a fost judecați și sunt caracterizați în exclusivitate pozitiv, dar și la faptul că inculpatul Gîștemulte Anatol împlinise recent majoratul, că de la data comiterii infracțiunilor – 11.07.2010, au trecut peste 5 ani, timp în care, în materialele cauzei, lipsesc date că inculpații ar fi comis fapte compromițătoare, justifică irraționalitatea ca inculpații să execute pedeapsa închisorii și oportunitatea suspendării condiționate a executării ei, în conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal.

Împrejurările expuse relevă că instanța de apel a adoptat o decizie care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția în latura pedepsei, deoarece le-a aplicat inculpaților pedepse nemotivate, individualizate contrar prevederilor legale enunțate, și că recursul ordinar în acest aspect este întemeiat.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept, prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, se impune soluția casării deciziei instanței de apel în latura pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de avocații Iurie Mărgineanu și Liuba Daguța, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2015, în partea privind executarea pedepsei închisorii de către inculpații Gîștemulte Anatolie Ion și Gîștemulte Ion Isac, în penitenciar de tip semiînchis, de la reținere, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre.

În temeiul art. 90 Cod penal, a nu executa pedeapsa închisorii dacă, în perioada de probațiune de 1 an, inculpații Gîștemulte Anatolie Ion și Gîștemulte Ion Isac, nu vor săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și muncă cinstită, vor îndreptăți încrederea ce li s-a acordat.

În rest, decizia contestată se menține.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 16 august 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun